

Wstęp do programowania

INP003203L

rok akademicki 2021/22

semestr zimowy

Laboratorium 3

Karol Tarnowski

karol.tarnowski@pwr.edu.pl

L-1 p. 220

Plan prezentacji (1)

- Operatory matematyczne
 - kolejność wykonywania działań
 - zmienne w wyrażeniach matematycznych
 - typ danych wyniku

Plan prezentacji (2)

- Funkcje
 - projektowanie programu używającego funkcji
 - przekazywanie argumentów
 - funkcje zwracające wartość

Operatory matematyczne

symbol	działanie
+	dodawanie
-	odejmowanie
*	mnożenie
/	dzielenie
//	dzielenie całkowite
%	reszta z dzielenia
**	potęgowanie

Operatory matematyczne

- Operator matematyczny wykonuje działanie i zwraca wynik
- Wynik można przypisać do zmiennej

```
Python 3.7.4 Shell
File Edit Shell Debug Options Window Help
Python 3.7.4 (tags/v3.7.4:e09359112e, Jul 8 2019, 20:34:20) [MSC v.1916 64
bit (AMD64)] on win32
Type "help", "copyright", "credits" or "license()" for more information.
>>> 2 + 3
5
>>> ans = 2 + 3
>>> print(ans)
5
>>>
```

zadanie 1

Operatory matematyczne

Kolejność wykonywania działań

1. potęgowanie
2. mnożenie, dzielenie, dzielenie całkowite, reszta z dzielenia
3. dodawanie, odejmowanie

Operatory matematyczne

Kolejność wykonywania działań

Po wykonaniu polecenia

```
ans = 5 + 2 * 3
```

wartość zmiennej `ans` to 11

Operatory matematyczne

Kolejność wykonywania działań

$$\text{ans} = 5 + 2 * 4 / 2 \% 3 + 10 - 3$$

$$5 + 8 / 2 \% 3 + 10 - 3$$

$$5 + 4 \% 3 + 10 - 3$$

$$5 + 1 + 10 - 3$$

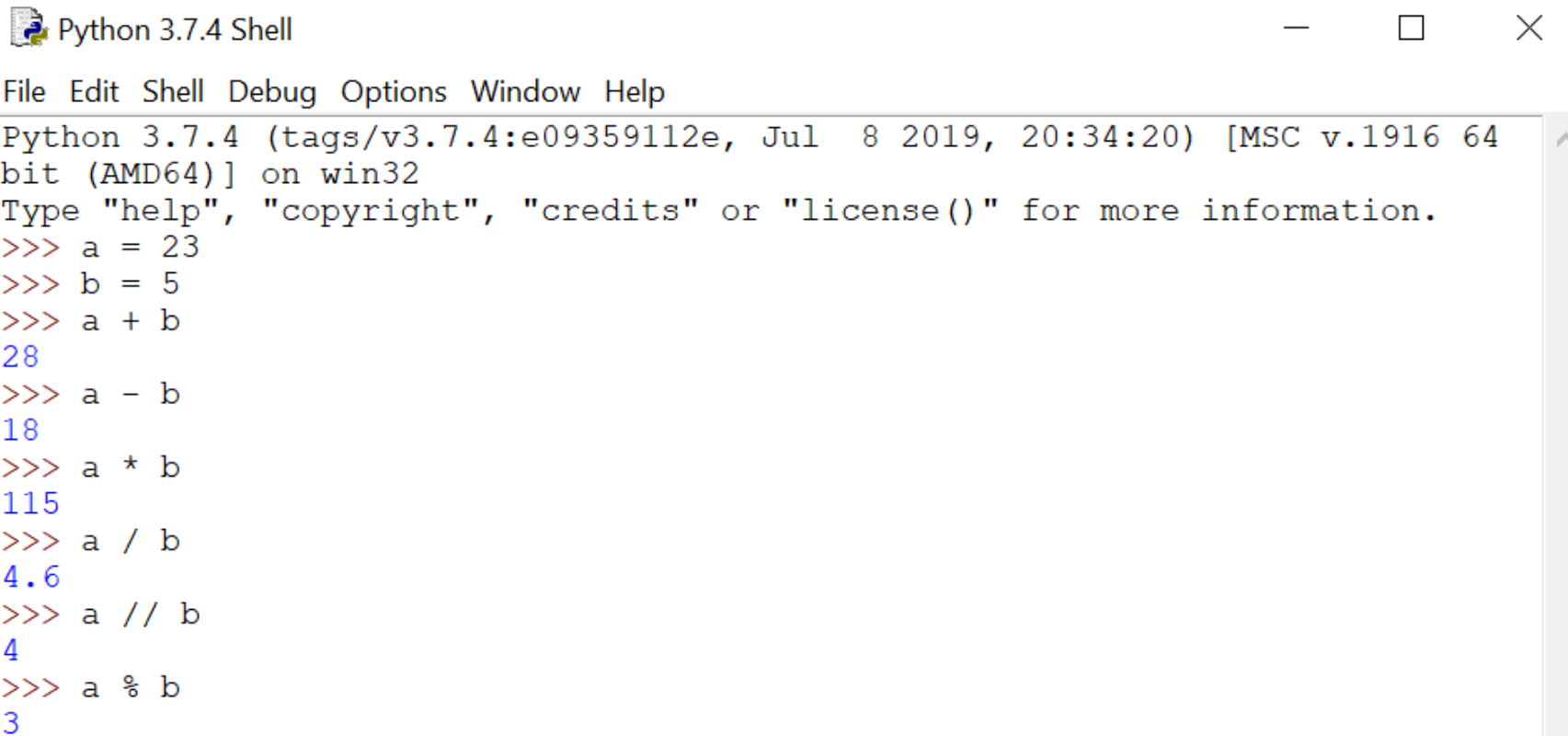
$$6 + 10 - 3$$

$$16 - 3$$

13

Operatory matematyczne

Zmienne w wyrażeniach


```
Python 3.7.4 Shell
File Edit Shell Debug Options Window Help
Python 3.7.4 (tags/v3.7.4:e09359112e, Jul  8 2019, 20:34:20) [MSC v.1916 64
bit (AMD64)] on win32
Type "help", "copyright", "credits" or "license()" for more information.
>>> a = 23
>>> b = 5
>>> a + b
28
>>> a - b
18
>>> a * b
115
>>> a / b
4.6
>>> a // b
4
>>> a % b
3
```

Operatory matematyczne

Nawiasy

- niewłaściwie obliczona średnia

$$\text{srednia} = i + j + k + 1 / 4$$

- dobre wyrażenie na średnią

$$\text{srednia} = (i + j + k + 1) / 4$$

Operatory matematyczne

Różne typy danych

- Typ danych wyniku zależy od typów danych argumentów

zadanie 2

Funkcje

Projektowanie programu

 two_functions.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
#Ten program zawiera dwie funkcje.

#Definicja funkcji głównej - main()
def main():
    print('Mam dla Ciebie wiadomość.')
    message()
    print('Żegnaj')

#Definicja funkcji message()
def message():
    print('Jestem Artur,')
    print('król Brytyjczyków.')

#Wywołanie funkcji głównej
main()
```

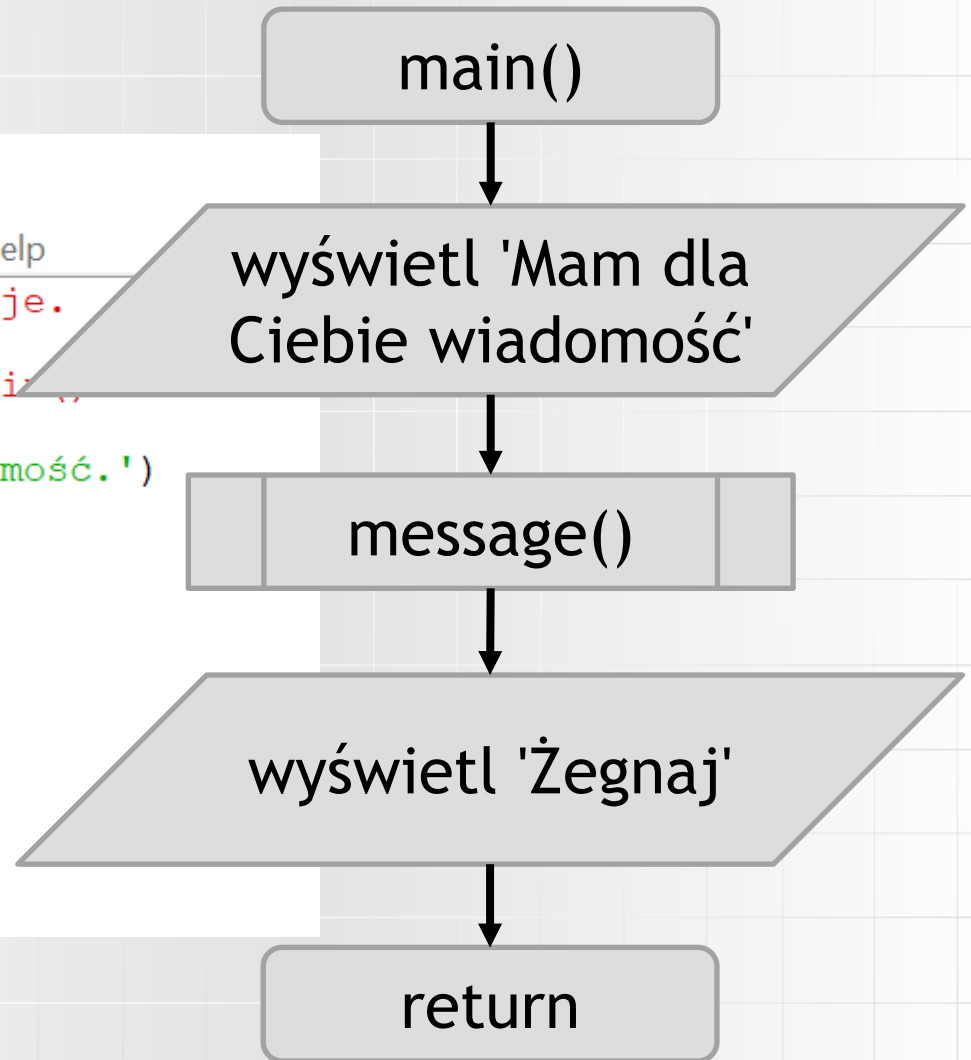
Funkcje

Projektowanie programu

two_functions.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
#Ten program zawiera dwie funkcje.  
  
#Definicja funkcji glownej - main()  
def main():  
    print('Mam dla Ciebie wiadomosc.')  
    message()  
    print('Zegnaj')  
  
#Definicja funkcji message()  
def message():  
    print('Jestem Artur,')  
    print('król Brytyjczyków.')  
  
#Wywołanie funkcji glownej  
main()
```


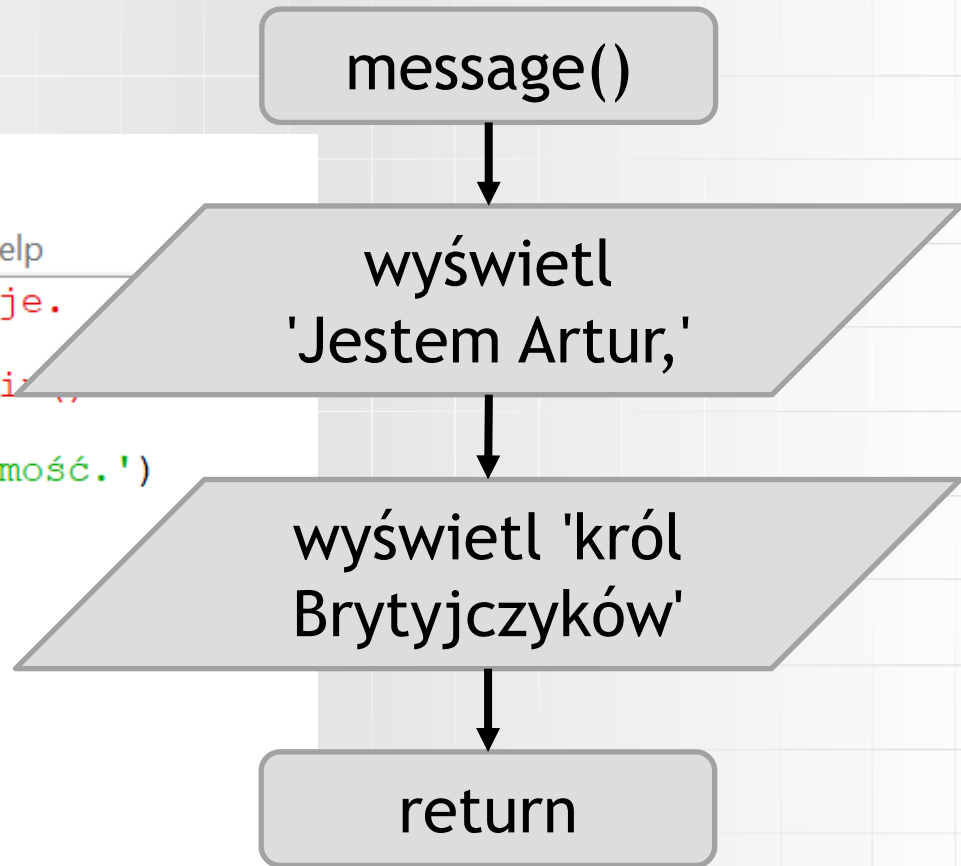
Funkcje

Projektowanie programu

 two_functions.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
#Ten program zawiera dwie funkcje.  
  
#Definicja funkcji glownej - main()  
def main():  
    print('Mam dla Ciebie wiadomosc.')  
    message()  
    print('Zegnaj')  
  
#Definicja funkcji message()  
def message():  
    print('Jestem Artur,')  
    print('król Brytyjczyków.')  
  
#Wywołanie funkcji glownej  
main()
```


Funkcje

Projektowanie programu

Projektowanie od ogółu do szczegółu

- Zadanie główne jakie ma wywołać program, dzielimy na mniejsze podzadania
- Każde podzadanie analizujemy i sprawdzamy, czy nie da się podzielić na mniejsze.
Kontynuujemy dzielenie na podzadania, tak długo jak możemy
- Tworzymy kod dla każdego podzadania

Funkcje

Przykład

 elephant.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
#Ten program wyświetla instrukcję krok po kroku
#jak schować słońca do lodówki.

#Funkcja main() zawiera logikę główną programu
def main():
    #Wyświetlenie komunikatu początkowego
    startup_message()
    input('Naciśnij Enter, aby przejść do kroku 1.')
    #Wyświetlenie instrukcji dla kroku 1.
    step1()
    input('Naciśnij Enter, aby przejść do kroku 2.')
    #Wyświetlenie instrukcji dla kroku 2.
    step2()
    input('Naciśnij Enter, aby przejść do kroku 3.')
    #Wyświetlenie instrukcji dla kroku 3.
    step3()
    input('Naciśnij Enter, aby zakończyć.')
    final_message()
```


Funkcje

Przykład

 elephant.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
#Funkcja startup_message() wyświetla na ekranie
#komunikat początkowy.
def startup_message():
    print('Ten program przeprowadzi Cię,')
    print('przez proces chowania słońia do lodówki.')
    print('Proces składa się z trzech prostych kroków.')
    print()

#Funkcja step1() wyświetla instrukcję dla kroku 1.
def step1():
    print('Krok 1.')
    print('Otwórz lodówkę.')
    print()

#Funkcja step2() wyświetla instrukcję dla kroku 2.
def step2():
    print('Krok 2.')
    print('Włóż słońia do lodówki.')
    print()
```

Funkcje

Przykład

elephant.py

File Edit Format Run Options Window Help

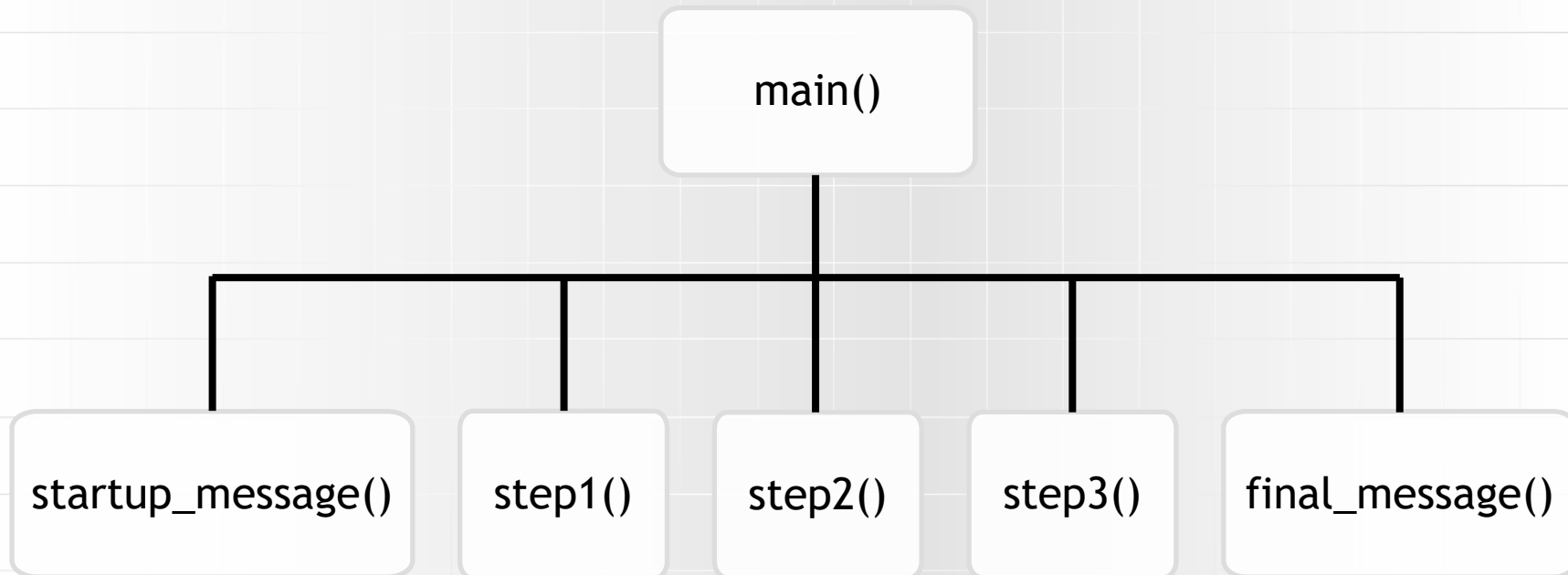
```
#Funkcja step3() wyświetla instrukcję dla kroku 3.
def step3():
    print('Krok 3.')
    print('Zamknij lodówkę.')
    print()

#Funkcja final_message() wyświetla na ekranie
#komunikat końcowy.
def final_message():
    print('\nJeśli postępowaleś zgodnie z instrukcjami,')
    print('to słoń jest w lodówce.\n')

#Wywołanie funkcji main() i rozpoczęcie działania programu
main()
```


Funkcje

Schemat hierarchiczny - przykład

Funkcje

Zmienne lokalne

 bad_local.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
#Program pokazuje BŁĘDNE użycie zmiennej lokalnej

#Definicja funkcji main()
def main():
    get_name()
    print('Witaj,', name) #Ten wiersz powoduje błąd.

#Funkcja get_name() pyta użytkownika o imię
def get_name():
    name = input('Jak masz na imię? ')


#Wywołanie funkcji głównej
main()
```

- Zmienna `name` ma przypisaną wartość w funkcji `get_name()`
- Zmienna `name` jest niedostępna w funkcji `main()`

Funkcje

Zmienne lokalne

 population.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
1 #Program pokazuje, użycie dwóch zmiennych lokalnych
2 #o tych samych nazwach, w różnych funkcjach
3
4 def main():
5     dolnoslaskie()
6     mazowieckie()
7
8 #Funkcja dolnoslaskie() tworzy lokalną zmienną population.
9 def dolnoslaskie():
10    population = 2902365
11    print('Liczba mieszkańców województwa dolnośląskiego to ',\
12          population, '.')
13
14 #Funkcja mazowieckie tworzy lokalną zmienną population.
15 def mazowieckie():
16    population = 5391813
17    print('Liczba mieszkańców województwa mazowieckiego to ',\
18          population, '.')
19
20 main()
21
```

Funkcje

Przekazywanie argumentów do funkcji

 pass_argument.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
#Program pokazuje przekazanie argumentu funkcji.
```

```
def main():  
    value = 13 #przypisanie zmiennej value wartości 13  
    #wywołanie funkcji show_double() z przekazaniem do niej argumentu  
    show_double(value)
```


```
#Funkcja show_double() pobiera argument  
#i wyświetla jego podwojoną wartość
```

```
def show_double(number):  
    result = number * 2  
    print(result)
```

```
main()
```

Funkcje

Przekazywanie argumentów do funkcji

 pass_argument.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
#Program pokazuje przekazanie argumentu funkcji.
```

value → **13**

```
def main():  
    value = 13 #przypisanie zmiennej value wartości 13  
    #wywołanie funkcji show_double() z przekazaniem do niej argumentu  
    show_double(value)
```


```
#Funkcja show_double() pobiera argument  
#i wyświetla jego podwojoną wartość
```

```
def show_double(number):  
    result = number * 2  
    print(result)
```

```
main()
```

Funkcje

Przekazywanie argumentów do funkcji

 pass_argument.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
#Program pokazuje przekazanie argumentu funkcji.
```

```
def main():
```

```
    value = 13 #przypisanie zmiennej value wartości 13
```

```
    #wywołanie funkcji show_double() z przekazaniem do niej argumentu
```

```
    show_double(value)
```

```
#Funkcja show_double() pobiera argument
```

```
#i wyświetla jego podwojoną wartość
```

```
def show_double(number):
```

```
    result = number * 2
```

```
    print(result)
```

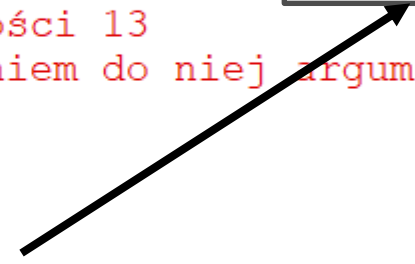
```
main()
```

value

13

number

Funkcje

Przekazywanie argumentów do funkcji

 pass_argument.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
#Program pokazuje przekazanie argumentu funkcji.
```

```
def main():
```

```
    value = 13 #przypisanie zmiennej value wartości 13
```

```
    #wywołanie funkcji show_double() z przekazaniem do niej argumentu
```

```
    show_double(value)
```

```
#Funkcja show_double() pobiera argument
```

```
#i wyświetla jego podwojoną wartość
```

```
def show_double(number):
```

```
    result = number * 2
```

```
    print(result)
```

```
main()
```

value

13

number

result

26

Funkcje

Przekazywanie argumentów do funkcji

 multiple_arguments.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
#Program pokazuje przekazanie dwóch argumentów do funkcji.
```

```
def main():  
    print('Suma liczb 12 i 45 wynosi')  
    #Wartości wyrażeń użytych w miejscu wywołania  
    #zostaną nadane zmiennym w funkcji show_sum().  
    show_sum(12,45)
```


```
#Funkcja show_sum() pobiera dwa argumenty  
#i wyświetla ich sumę.  
#W nawiasie umieszczono listę argumentów.  
#Nazwy argumentów są rozdzielone przecinkiem.
```

```
def show_sum(num1, num2):  
    result = num1 + num2  
    print(result)
```

```
main()
```

Funkcje

Przekazywanie argumentów do funkcji

 multiple_arguments.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
#Program pokazuje przekazanie dwóch argumentów do funkcji.
```

```
def main():  
    print('Suma liczb 12 i 45 wynosi')  
    #Wartości wyrażeń użytych w miejscu wywołania  
    #zostaną nadane zmiennym w funkcji show_sum().  
    show_sum(12,45)
```

```
#Funkcja show_sum() pobiera dwa argumenty  
#i wyświetla ich sumę.  
#W nawiasie umieszczono listę argumentów.  
#Nazwy argumentów są rozdzielone przecinkiem.
```

```
def show_sum(num1, num2):  
    result = num1 + num2  
    print(result)
```

```
main()
```

num1

12

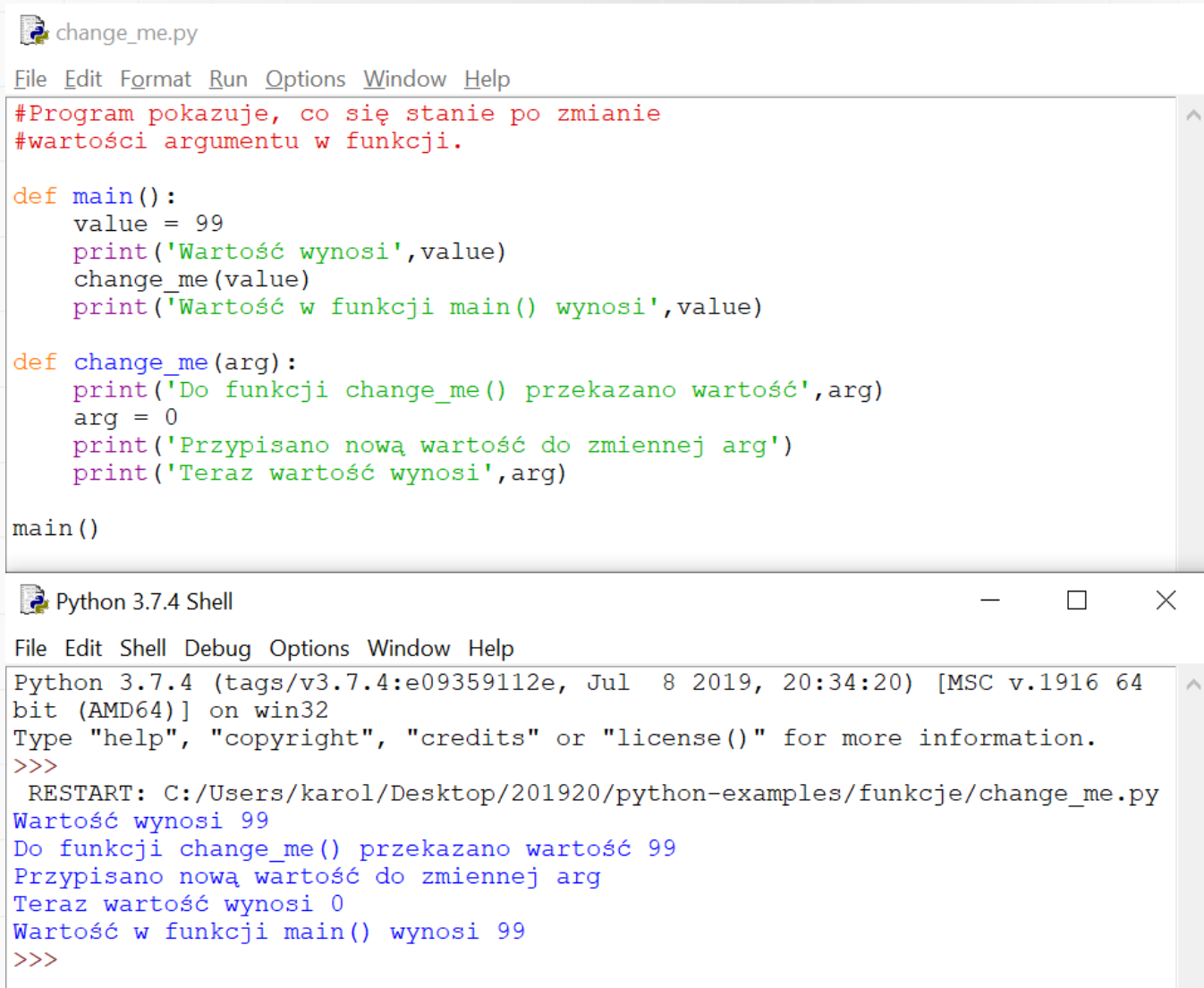
num2

45

Funkcje

Zmiana argumentu funkcji


```
change_me.py
File Edit Format Run Options Window Help
#Program pokazuje, co się stanie po zmianie
#wartości argumentu w funkcji.

def main():
    value = 99
    print('Wartość wynosi',value)
    change_me(value)
    print('Wartość w funkcji main() wynosi',value)

def change_me(arg):
    print('Do funkcji change_me() przekazano wartość',arg)
    arg = 0
    print('Przypisano nową wartość do zmiennej arg')
    print('Teraz wartość wynosi',arg)

main()

Python 3.7.4 Shell
File Edit Shell Debug Options Window Help
Python 3.7.4 (tags/v3.7.4:e09359112e, Jul 8 2019, 20:34:20) [MSC v.1916 64
bit (AMD64)] on win32
Type "help", "copyright", "credits" or "license()" for more information.
>>>
RESTART: C:/Users/karol/Desktop/201920/python-examples/funkcje/change_me.py
Wartość wynosi 99
Do funkcji change_me() przekazano wartość 99
Przypisano nową wartość do zmiennej arg
Teraz wartość wynosi 0
Wartość w funkcji main() wynosi 99
>>>
```

Funkcje

Zmiana argumentu funkcji

change_me.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
#Program pokazuje, co się stanie po zmianie  
#wartości argumentu w funkcji.
```

value

99

```
def main():  
    value = 99  
    print('Wartość wynosi',value)  
    change_me(value)  
    print('Wartość w funkcji main() wynosi',value)  
  
def change_me(arg):  
    print('Do funkcji change_me() przekazano wartość',arg)  
    arg = 0  
    print('Przypisano nową wartość do zmiennej arg')  
    print('Teraz wartość wynosi',arg)
```

```
main()
```

Python 3.7.4 Shell

File Edit Shell Debug Options Window Help

```
Python 3.7.4 (tags/v3.7.4:e09359112e, Jul 8 2019, 20:34:20) [MSC v.1916 64  
bit (AMD64)] on win32
```

```
Type "help", "copyright", "credits" or "license()" for more information.
```

```
>>>
```

```
RESTART: C:/Users/karol/Desktop/201920/python-examples/funkcje/change_me.py
```

```
Wartość wynosi 99
```

```
Do funkcji change_me() przekazano wartość 99
```

```
Przypisano nową wartość do zmiennej arg
```

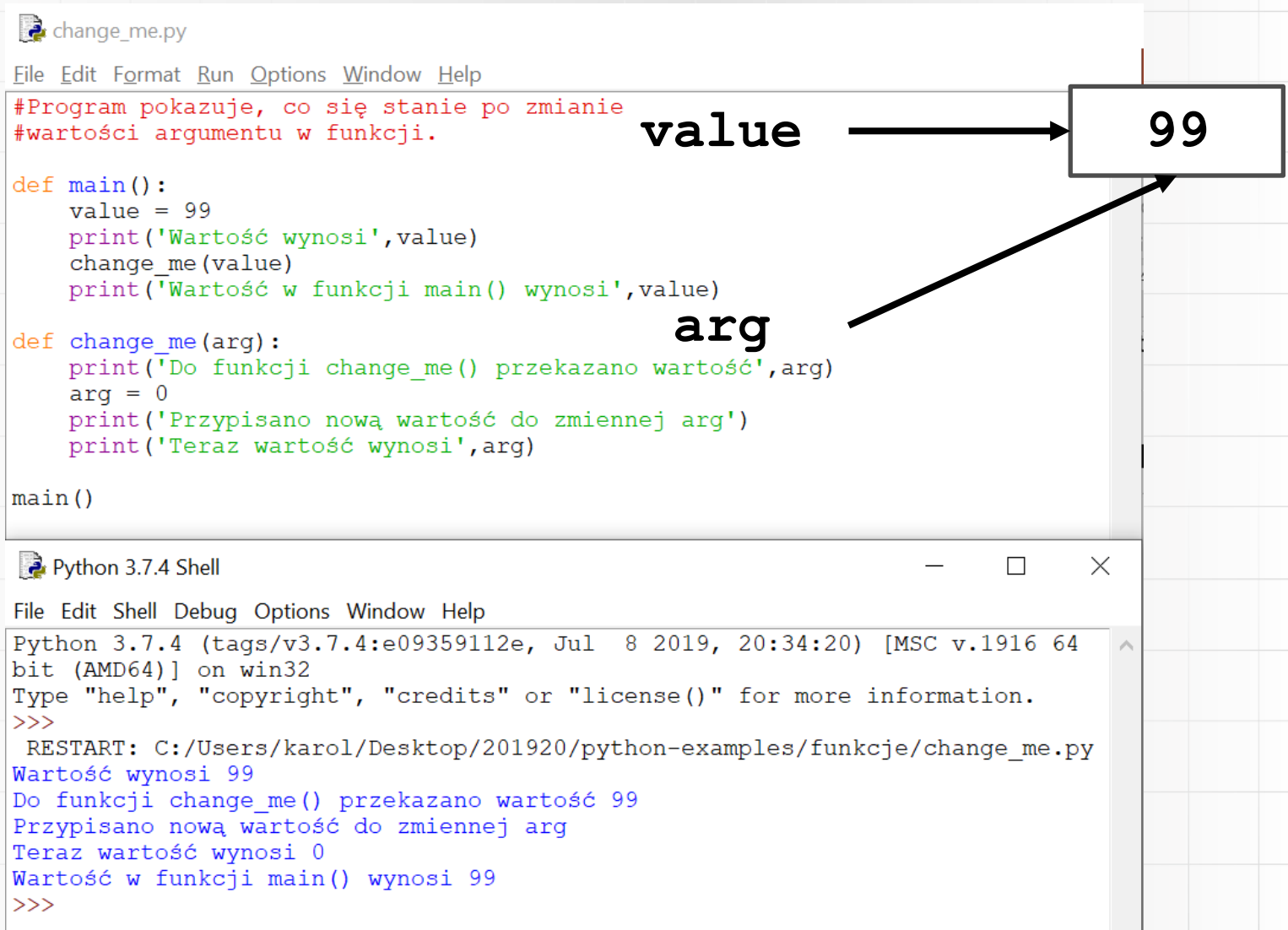
```
Teraz wartość wynosi 0
```

```
Wartość w funkcji main() wynosi 99
```

```
>>>
```

Funkcje

Zmiana argumentu funkcji


```
change_me.py
File Edit Format Run Options Window Help
#Program pokazuje, co się stanie po zmianie
#wartości argumentu w funkcji.

def main():
    value = 99
    print('Wartość wynosi',value)
    change_me(value)
    print('Wartość w funkcji main() wynosi',value)

def change_me(arg):
    print('Do funkcji change_me() przekazano wartość',arg)
    arg = 0
    print('Przypisano nową wartość do zmiennej arg')
    print('Teraz wartość wynosi',arg)

main()
```

value → 99

arg

```
Python 3.7.4 Shell
File Edit Shell Debug Options Window Help
Python 3.7.4 (tags/v3.7.4:e09359112e, Jul 8 2019, 20:34:20) [MSC v.1916 64
bit (AMD64)] on win32
Type "help", "copyright", "credits" or "license()" for more information.
>>>
RESTART: C:/Users/karol/Desktop/201920/python-examples/funkcje/change_me.py
Wartość wynosi 99
Do funkcji change_me() przekazano wartość 99
Przypisano nową wartość do zmiennej arg
Teraz wartość wynosi 0
Wartość w funkcji main() wynosi 99
>>>
```

Funkcje

Zmiana argumentu funkcji

change_me.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
#Program pokazuje, co się stanie po zmianie  
#wartości argumentu w funkcji.
```

```
def main():  
    value = 99  
    print('Wartość wynosi',value)  
    change_me(value)  
    print('Wartość w funkcji main() wynosi',value)
```

```
def change_me(arg):  
    print('Do funkcji change_me() przekazano wartość',arg)  
    arg = 0  
    print('Przypisano nową wartość do zmiennej arg')  
    print('Teraz wartość wynosi',arg)
```

```
main()
```

value

99

arg

0

Python 3.7.4 Shell

File Edit Shell Debug Options Window Help

```
Python 3.7.4 (tags/v3.7.4:e09359112e, Jul 8 2019, 20:34:20) [MSC v.1916 64  
bit (AMD64)] on win32
```

```
Type "help", "copyright", "credits" or "license()" for more information.
```

```
>>>
```

```
RESTART: C:/Users/karol/Desktop/201920/python-examples/funkcje/change_me.py
```

```
Wartość wynosi 99
```

```
Do funkcji change_me() przekazano wartość 99
```

```
Przypisano nową wartość do zmiennej arg
```

```
Teraz wartość wynosi 0
```

```
Wartość w funkcji main() wynosi 99
```

```
>>>
```

Funkcje

Funkcje zwracające wartość

- Ogólna postać funkcji zwracającej wartość

```
def nazwa_funkcji() :  
    polecenie  
    polecenie  
    polecenie  
    itd.  
    return wyrażenie
```


Funkcje

Funkcje zwracające wartość

 return_result_01.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
1 #Program pokazuje definicję i wywołanie funkcji zwracającej wartość.
2
3 #Program pyta użytkownika o liczbę jabłek i pomarańczy.
4 #Następnie wywołuje funkcję sum() do obliczenia łącznej liczby owoców
5 #i wyświetla stosowny komunikat.
6 def main():
7     apples = int(input('Ile masz jabłek? '))
8     oranges = int(input('Ile masz pomarańczy? '))
9     print('Liczba wszystkich owoców',sum(apples,oranges))
10
11 #Funkcja sum oblicza sumę dwóch liczb
12 def sum(num1, num2):
13     result = num1 + num2 #zapisanie wyniku w zmiennej pomocniczej
14     return result      #zwrócenie wyniku
15
16 main()
17
```

Funkcje

Funkcje zwracające wartość

 return_result_02.py

File Edit Format Run Options Window Help

```
1 #Program pokazuje definicję i wywołanie funkcji zwracającej wartość.
2
3 #Program pyta użytkownika o liczbę jabłek i pomarańczy.
4 #Następnie wywołuje funkcję sum() do obliczenia łącznej liczby owoców
5 #i wyświetla stosowny komunikat.
6 def main():
7     apples = int(input('Ile masz jabłek? '))
8     oranges = int(input('Ile masz pomarańczy? '))
9     print('Liczba wszystkich owoców',sum(apples,oranges))
10
11 #Funkcja sum oblicza sumę dwóch liczb
12 def sum(num1, num2):
13     return num1 + num2 #polecenie return może zwracać wartość wyrażenia
14
15 main()
16
```


Absolutne minimum

- Operatory matematyczne
 - pamiętaj o kolejności działań
 - zwróć uwagę na typ wyniku, dla operandów różnych typów
- Funkcje
 - projektuj programy przed pisaniem kodu
 - przekazywanie argumentów do funkcji
 - funkcje zwracające wartość